

DEMÀ
Josep Ramoneda

Salvador Cardús

Emancipats via xarxes socials

Sense el paper de les xarxes socials, no hi hauria hagut procés sobiranista. L'hegemonia mediàtica en contra de la independència, sobretot televisiva i a la premsa escrita –en proporcions, aproximadament, de 6 a 1–, només ha pogut ser trencada gràcies a l'activisme de la societat civil, esperonat, en molt bona part, per una intensíssima activitat a les xarxes socials. La crítica, l'humor –exorcitzador de les pors–, i fins i tot l'èpica, s'han expressat millor a la xarxa que en cap altre lloc. És un fet que caldrà tenir molt en compte en les futures històries d'aquest impressionant moviment polític que en deu anys ha trasbalsat el país. I, en aquest sentit, no es pot considerar una mera casualitat que el nou president de la Generalitat, Carles Puigdemont, hagi format part d'aquest espai de dinamització política. No diré pas que hagi arribat a la presidència gràcies a aquesta circumstància, però sí que el fet que n'hagi estat un actor viu li proporciona una mirada i una comprensió més completes de la dinàmica política actual.

ÉS DES D'AQUESTA PERSPECTIVA, doncs, que es poden discutir les afirmacions que darre-rament ha fet Zygmunt Bauman. El prestigiós sociòleg ha dit –a *El País*, el 9 de gener passat– que considerava que les xarxes socials eren un parany perquè construeixen una falsa comunitat on el diàleg no hi tenia lloc pel fet que s'hi evitava la controvèrsia: “Molta gent fa servir les xarxes no pas per unir, per ampliar horitzons, sinó per tancar-se a la seva zona de confort”. Tanmateix, el cert és el contrari. La xarxa és un espai de controvèrsia per definició. També de diàleg serà, esclar. Però sobretot s'encén en la confrontació, com qui discuteix a la taverna i amb les informalitats que tradicionalment li han estat pròpies... i amb la fortuna de no poder arribar a les mans! De manera que les xarxes socials en cap cas protegeixen sinó que exposen, i no amansen sinó que provoquen. I si bé hi pot haver casos d'allò que Bauman en diu despectivament “activisme de sofà”, en el nostre cas és una evidència que ha estat un tipus d'activisme que ens ha fet aixecar del sofà per anar a omplir molt civilitzadament places i carrers.

TAMBÉ SERAN LES XARXES les que perme- tran, per primera vegada en la història política de les nacions, de manera absolutament inèdita, que una nova Constitució neixi no de la reunió d'una petita elit a qui s'atribueix la capacitat d'elaborar-la en nom de tots per després sotmetre-la a votació de *sí* o *no*. Aquí hi haurà un debat previ que ani-

PERE TORDERA

.....
Les xarxes
determinaran
el tipus de diàleg
i, per tant, la
naturalesa dels
acords

rà de baix cap a dalt, i que, un cop assumit per un Parlament constituent, tornarà cap avall per ser referendada. No serà un camí senzill. En molt bona part perquè, a mesura que es concreti el dibuix de com hauria de ser el nou estat, no serà fàcil mantenir l'espai de coincidència propi de l'etapa reivindicativa que acaba de concloure amb la formació del nou govern. Però, precisament, serà la seva dinàmica de controvèrsia oberta el que convidarà a una participació més àmplia del que l'etapa reivindicativa ha convocat.

LES XARXES SOCIALS, en definitiva, no seran només un contenidor per a la difusió de documents o el principal canal de comunicació entre els participants en aquest procés constituent, sinó que determinaran el tipus de diàleg i de negociació, i, per tant, també la naturalesa dels acords. Caldrà la intervenció moderadora de politòlegs experts, sí. Però, tant o més, necessitarem experts en l'anàlisi d'aquestes xarxes, que posin al descobert –i, per tant, facin transparents– les lògiques internes del debat per tal de discernir el gra de la palla i per poder-ne avaluar la consistència i la representativitat. Sí: aquí, les xarxes socials seran un esperó per a l'emancipació.